Влада - Радам !

ГОЛОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради України

№ 101 (851) ♦ Середа, 1 червня 1994 року ♦ Ціна договірна

Сьогодні — Міжнародний день захисту дітей

АСТЕНІЧНИЙ СИНДРОМ

Така вже діалектика цієї цивілізації: плоть від плоті нашої й кров від крові потребує захисту. Власне, від нас. Від наших війн, божевільних експериментів, гри в мирний атом і комунізм, дешевих побрехеньок з екранів телевізорів і хворобливого властолюбства в чотирьох стінах малогабаритних квартир.

Самі себе ми жаліємо: астенічний синдром. А хто пожаліє наших дітей, приречених зносити наше напівбожевілля? Раз на рік Дід Мороз і Санта Клаус — солодка парочка? Наше кволе законодавство нечасто позбавляє батьківських прав душевно хворих, алкоголіків, садистів — з одного боку. А з другого — що навзамін може запропонувати вже народженим держава чи й увесь всесвіт? Дитбудинок і гору перепон для нового всиновлення. Не кажучи вже про категорії вічні. Як допомогти запісяному п'ятимісячному немовляті, якого весь день тримають на протягах підземного переходу в центрі столиці — для вибивання милостині з перехожих? Не знаю. Особисто в мене пасивний метод боротьби — це єдина категорія жебраків, яким я не подаю.

Чи, може, почекати, поки дитя виросте й нарешті наведе в цьому світі порядок? І наступні покоління мирно спатимуть у своїх ліжечках, на білих простирадлах, добре нагодовані, під яблуневим цвітом вигуляні, гарно вдягнені, а дяді з телевізорів їм співатимуть колискові не про СНІД, Чорнобиль, межу бідності, Жириновського і Югославію, а про вишеньку, зайчика й Котигорошка.

Людмила МИКИТЮК.
Фото Анатолія ВОРОХА.

СПІВРОБІТНИЦТВУ МІЦНІТИ

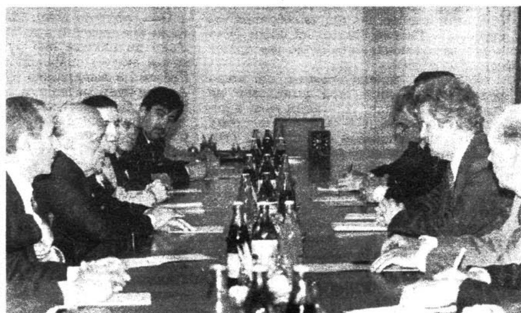

Ділова і відверта була бесіда Президента Турецької Республіки С. Деміреля і Голови Верховної Ради України О. Мороза. Вона, головно, була присвячена проблемам становлення і розвитку парламентаризму в обох наших країнах. О. Мороз розповів високому гостеві про ситуацію у Верховній Раді, зокрема про те, як іде процес формування фракцій, на яких засадах входять до них депутати, про політичний розклад сил в українському парламенті. Торкаючись конкретних аспектів його роботи, Голова Верховної Ради коротко зупинився на проблемі Криму, зазначивши, що розв'язувати її слід винятково мирними, політичними засобами. Разом з цим, підкреслив О. Мороз, ми стоїмо на позиції, що коли перед країною постає та чи інша серйозна проблема, міжпартійні і міжфракційні інтереси у парламенті мають відійти на другий план. Зі свого боку, С. Демірель наголосив на важливості співробітництва Туреччини й України як двох найбільших держав регіону, від позиції яких значною мірою залежить його стабільність.

(Закінчення на 2-й стор.).

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Продиктовано в номер

Парламент непростий, як і все суспільство

Понад годину тривала вчора зустріч Голови Верховної Ради України О. Мороза з керівниками іноземних дипломатичних представництв, акредитованими в нашій державі.

Зазначивши, що вже перші зустрічі з дипломатами свідчать про велику зацікавленість світового співтовариства до внутрішньополітичних та економічних процесів в Україні, глава новообраного парламенту запевнив присутніх: українська зовнішня політика була й буде миролюбна, дружня до інших країн світу. Щодо нашого курсу на реформи, наголосив О. Мороз, то він — незмінний. Здійснювати реформи в Україні непросто, бо наше суспільство охоплене системною кризою, в основі якої — складна ситуація в економіці. А щоб подолати цю кризу, слід здійснювати реформи дійовіше й ефективніше. Та й багато з того, що вже зроблено неправильно, доведеться виправляти, вважає Голова Верховної Ради. Кажучи про нинішній український парламент, О. Мороз назвав його непростим, бо непросте і все суспільство.

(Закінчення на 8-й стор.).

Дніпропетровщина: Іван Плющ у містах і селах

На Дніпропетровщину як кандидат у Президенти України прибув народний депутат Іван Плющ. Як підсумували на першій зустрічі, котра відбулася в колективі Новомосковського трубного заводу, «досвідчений і розважливий Іван Плющ є той діяч, котрий зможе зарадити Україні саме сьогодні...»

А бачення ситуації, а відтак і програма розв'язання теперішніх пекучих проблем, запропонована Іваном Плющем, справді, вміщуються в слова, які повторювалися чи не на кожній зустрічі на Дніпропетровщині: « Йдемо ми правильним шляхом реформ та перетворень, але погано йдемо. Ось у чому річ. Отож дали волю і перекрученням, і навіть потворним явищам, побоюючись рішучих змін, що явно не на користь народу».

І на трубному заводі, і на цукровому у Губинисі, і в Голубівському гібридно-селекційному центрі, і в аудиторіях обласного центру спочатку переважали гострі і навіть дещо сердиті запитання до кандидата, причетного, на думку людей, до сьогоднішніх труднощів. Але завершувалися зустрічі запитаннями, в яких відчувалося бажання збагнути, як повернути державі стабільність, а в кожну сім'ю — достаток і впевненість. Інакше кажучи, своїми поясненнями і міркуваннями Іван Плющ перетворював виборців на своїх прихильників і однодумців.

На думку І. Плюща, якщо до осені цього року не стабілізуємо ситуацію в Україні, це призведе до дуже небезпечних наслідків. А стабілізувати шанс є: після обрання голів і депутатів місцевих Рад і Президента України у державі має бути міцна і дієздатна представницька і виконавча влада, спроможна, нарешті, послужити рідному народові.

Мільйон — відміннику

Президія Кіровоградської обласної Федерації профспілок встановила одноразові стипендії для студентів вузів. Стипендій три: перша — мільйон, друга — 900 тисяч і третя — 800 тисяч карбованців. Передбачено і матеріальну підтримку учнів технікумів та профтехучилищ. Щасливчики по завершенні навчального року одержать стипендії за умови, що буде відмінна успішність, зразкова поведінка, а участь у громадській роботі — активна.

Чергова зустріч сусідів

У Донецьку пройшла чергова зустріч ради керівників дев'яти прикордонних областей України та Росії. Обговорювалося широке коло питань співробітництва. Узгоджено умови прикордонної торгівлі, питання культурних зв'язків. Зібрання прийняло текст звернення до президентів України та Росії. На думку учасників зустрічі, співробітництво сусідніх областей має міцніти. Наступна подібна зустріч відбудеться у вересні в Ростові-на-Дону.

Передплата-94

Видавництво гуманітарної літератури «Абрис» безкоштовно виділило учасникам передплатної лотереї 100 книг Валерія Бебика «Як стати популярним, перемогти на виборах і утриматися на політичному Олімпі».

А сам автор, кандидат психологічних наук В.Бебик, погодився дати автограф кожному з переможців.

Для тих читачів, які не сподіваються на щасливий випадок, повідомляємо київські телефони ВГЛ «Абрис», за якими можна замовити будь-яку кількість примірників: (044) 228-71-23, 228-40-37.

Отже, хто передплатить «ГУ» на II півріччя, автоматично стає учасником розіграшу лотереї. Для цього треба лише надіслати до редакції до 15 червня ц.р. копію квитанції про передплату «ГУ» з позначкою на конверті «Лотерея «ГУ-94» і чітко написати зворотну адресу, прізвище, ім'я та по батькові.

Друзі! Стежте за газетою. Щономера у нас збільшуватиметься асортимент товарів для розіграшу лотереї. Нагадуємо: продовжена передплата на нашу газету: в обласних центрах — по 9 червня, в інших населених пунктах — по 4 червня. Передплатна ціна на 6 місяців — 108 тис крб. Індекс українського видання — 60955, російського — 60997.

«КАЗАТИМУ ВАМ ПРАВДУ, І ТІЛЬКИ ПРАВДУ»

Прес-конференція Голови Верховної Ради України Олександра МОРОЗА

У вступному слові Голова парламенту підкреслив:

— Обрання мене Головою Верховної Ради — факт для мене не простий. Розумію всі складності, що на мене чекають. І вже вони частково проявляються. Але також розумію, виходячи зі складу Верховної Ради, із тих завдань, які стоять перед нею, що цей варіант був оптимальний для нашої ситуації.

Що стосується тих конкретних ситуацій, які вже проявилися на засіданнях і можуть ще проявитися, гадаю, оцінку їм ви дасте об'єктивну. Я розраховую на те, що ви як представники журналістського корпусу, який формує суспільну думку, реагуватимете на все те, що робитиметься у Верховній Раді, адекватно і даватимете об'єктивну інформацію.

І ось перше, добре відоме запитання. Опозиція вважає, що під час обрання заступників Голови Верховної Ради було порушено домовленість щодо компромісу.

— Мабуть, можна сказати, що попередня домовленість про компроміс не зовсім реалізована. Але вини моєї в тому ніякої немає. І я сьогодні не кажу про те, ніби опозиція заявляє про своє ставлення з приводу обрання заступників, бо опозиції ще немає.

Нині зручно бути в опозиції. Я бачу і знаю, хто із депутатів, зокрема В'ячеслав Чорновіл, бере на себе таку місію. Опозиція до чого? До роботи Верховної Ради? То стосовно конкретних завдань, які стоять перед державою, її ще не видно. Для того треба сформувати робочі структури. Опозиція до певних політичних течій, які представлені у Верховній Раді? То треба подивитися, які програми у цих течій, які засади вони відстоюють.

Все те, що було пов'язане із обранням заступників, певною мірою свідчить про нестійкість парламенту, про його ще недостатню структурованість, про подвійні стандарти під час прийняття рішень, визначення позицій тих чи інших фракцій і груп. Наприклад, тепер В'ячеслав Максимович каже: «У мене імперативний мандат, я не повинен, так би мовити, примусово йти до тієї чи іншої комісії. Я не згоден, щоб, скажімо, очолював ту комісію той чи інший депутат. Там має бути професійний принцип». Тоді ж, 27 травня, у «Голосі України» опубліковано заяву фракції Руху, де чорним по білому написано, що тільки пропорційний принцип може бути гарантією для стабільної Верховної Ради. Виходить, коли вигідно, то пропорційний принцип, коли невигідно, тоді імперативний (?) мандат.

Я думаю, що під час обрання заступників Голови нічого трагічного для парламенту не сталося. Виконано домовленості про обрання в пакеті, було враховано всі пропозиції, що їх вносили, і послідовності теж було дотримано.

Представник Конгресу національно-демократичних сил зажадав відповіді на таке запитання. У документах Соціалістичної партії, у книзі Олександра Олександровича написано, що він є творчим марксистом. І Головою Верховної Ради його обрала комуністична більшість, яка відстоює основні постулати автора про оборонний і економічний союз з Росією, про рублеву зону, ширшу інтеграцію з Росією. То чи відстоюватиме О.Мороз ці принципи на посаді Голови Верховної Ради і тим самим підтримуватиме комуністичну більшість?

На це О.Мороз дав таку відповідь:

— Стосовно творчого марксизму. Я не знаю сьогодні жодного солідного економіста у світі й політика, який не був би творчим марксистом. Творчий марксизм — це переплавлення через себе всього того, що було спочатку переплавлено Марксом. І мені здається, якщо спеціалісти опанували той масив знань, котрим скористався свого часу Маркс, то це пішло б на користь справі.

Щодо комуністичної більшості. Не знаю, чи є вона сьогодні у Верховній Раді. Це, очевидно, ваші висновки. Більше того, сьогодні в парламенті є досить чітко сформовані три потоки за ідеологічним принципом: відносно ліві, відносно праві і відносний центр. Але вони ще не структуровані й чітко не визначені.

Про рублеву зону. Мені здається, що ви не все засвоїли з того, що прочитали. Коли ви кажете про рублеву зону, то там є статті, пов'язані із стосунками з Росією і з тією самою рублевою зоною. Але це були матеріали початку 1992 року, коли ми самі виходили, «вискакували» з рублевої зони. З другого боку, нас виштовхували деякі керівники Росії. То треба подивитися на результат і на мою оцінку його в книжці, на яку ви посилаєтеся. Гадаю, що наше входження до рублевої зони не принесе користі ні Україні, ні Росії. І навряд чи Росія навіть погодилась би на такий крок. Ось чому, на мою думку, ваше запитання відстає приблизно на півтора-два роки.

На запитання про ситуацію в Криму О.Мороз відповів:

— Нині у нас створено комісію з депутатів Верховної Ради, яку очолює Борис Олійник. Вона поїде найближчим часом до Криму, де працюватиме з відповідною комісією Верховної Ради Криму. Ми повинні вийти на спільний результат, який має зводитися, думаю, в основному до відміни рішення Верховної Ради Криму щодо введення Конституції 1992 року. Якщо там будуть якісь відхилення від такої умови, то вони мають бути відрегульовані у переговорному процесі.

Гадаю, нам треба уникнути протистояння, загострення стосунків між парламентами України і Криму, діяти в рамках Конституції України. Треба проводити виважену політику, щоб тримати радикалів у Криму в межах Конституції держави. Так само як і радикалів в інших місцях.

Журналістів цікавило також, як ставиться Голова ВР до нового політичного союзу з Росією.

— Вважаю, що нині ми маємо політичний союз з Росією. На основі договору, підписаного, коли не помиляюся, 19 листопада 1991 року. Але якщо нам потрібно буде уточнювати деякі статті цього договору, гадаю, ми зможемо домовитися з керівництвом Росії і підписати новий. Але в цьому документі ключовим моментом, безумовно, буде повна державна суверенність України, так само як державна незалежність Росії. Це буде договір великих сусідніх країн.

А які варіанти розв'язання проблем Чорноморського флоту бачить Голова Верховної Ради?

— Це дуже складне питання, і тут багато помилок допущено раніше. Я не раз, починаючи з кінця 1991 року, висловлювався стосовно того, що Чорноморський флот має бути елементом, скажемо так, сил колективної оборони, бо він таку функцію виконує сьогодні. Але час втрачено. Очевидно, ми мусимо виходити з того, що частина Чорного моря є зоною специфічних інтересів України і Росії. Виходячи з цього, ми й повинні розв'язувати питання Чорноморського флоту. Паралельно треба працювати над створенням українського флоту, який матиме стосунки з російським флотом як із збройними силами дружньої країни.

Як ставиться Олександр Мороз до Тристоронньої угоди Кравчука, Клінтона і Єльцина щодо ядерного роззброєння України?

— Тристороння угода — наслідок політики кількох років. З цього приводу я не раз висловлювався і кажу так: якби я був Президентом, то теж підписав би цю угоду. Але я зважив би потім і на багато інших обставин, які привели до потреби підписання такої угоди.

Річ у тому, що не підписати угоду вже не можна було.

Ми нездатні сьогодні утримувати ядерну зброю. Але ми сьогодні є держава, яка прямує до без'ядерного статусу, і вона до цього без'ядерного статусу не може одномоментно вскочити. Тому цю обставину, цю особливість ми повинні враховувати під час підписання будь-яких міжнародних угод. Маємо розуміти, що набуття Україною без'ядерного статусу — рішення частково вимушене. Водночас через помилки, допущені в попередні роки, воно створює відповідні пільги для західного світу.

Адже за останні два роки США збільшили обсяги торгівлі неядерною зброєю. А ми маємо нуль. Тоді як у нас є підприємства, відпрацьована технологія, є продукція, яку ми могли б продавати на зовнішньому ринку.

Україна — єдина держава у світі, яка зробила кроки, ще не відомі у світовій історії: із статусу ядерної держави повернулася до статусу без'ядерної. І може стати прикладом для всього світу щодо цього. Мені здається, західний світ мав би в багатьох аспектах у комплексі розглянути цю проблему і зробити для себе висновок, що компенсації Україні — це не подачка бідній сироті. Тут треба враховувати об'єктивні інтереси економіки України, її виробничого потенціалу, продуктивних сил, а вони сьогодні значною мірою залежні від військово-промислового комплексу, від тих підприємств, які працювали на ядерну зброю.

Чи сподівається Голова нової Верховної Ради одержувати фінансові кредити від капіталістичних країн? Ось що сказав на це О. Мороз.

— Західні кредити під якісь абстрактні програми не давали раніше і не даватимуть надалі. Їх даватимуть тільки під конкретні речі, виходячи з інтересів тієї сторони, яка надає кредит. Ми вже сьогодні маємо цілий ряд програм, і передусім державних, які забезпечуються кредитами.

Думаю, цим шляхом будемо йти й далі, але спиратимемося перш за все на той потенціал, який є нині в Україні. Перед нашим суспільством стоїть дуже багато проблем. І ми їх скоріше подолаємо, якщо західна сторона братиме активну участь у цьому своїми інвестиціями, технологіями тощо. Але ми можемо справитися і без них, тільки вони можуть запізнитися потім на ринок уже тих товарів, які з'являться в результаті наших перетворень. Для західного інвестора, для солідного інвестора ми будемо відкриті. Суть реформ, які будуть здійснені, можна звести до такої формули: «Ринкова, регульована з допомогою держави економіка». І тут ніхто не може сказати, що це якийсь консерватизм або відступ назад. Тим паче, що всі країни світу вдаються до такої моделі.

Незабаром — вибори місцевих Рад, і їх голів. Яка позиція щодо них у Голови Верховної Ради?

— Я за те, щоб голів представницьких органів і виконавчих структур обирала сесія відповідного рівня. Комісія, яка займатиметься цим питанням, буквально завтра одержить завдання, щоб до 26 червня ми мали уже поправки до закону, які реалізовуватимуть владну вертикаль у виконавчих структурах. Тобто щоб загрози сепаратизму, найперше в економіці і особливо під час формування бюджету, не було в Україні. Мова йде про те, щоб у виконавчих структурах було забезпечено підпорядкування згори донизу.

На запитання, як ставиться Олександр Мороз до продажу землі іноземним інвесторам, він відповів:

— Не раз я висловлювався з цього приводу і на тому стою: перетворення нині в Україні землі на товар — це злочин перед державою, перед народом і майбутніми поколіннями.

Я розглядаю землю перш за все як засіб виробництва. І ніякого сумніву не має в тому, що надходження західних інвестицій до нас не пов'язане, або в першу чергу не пов'язане, із можливістю купувати чи не купувати землю. Є багато інших можливостей для гарантування захисту інвестицій, які не мають жодного стосунку до цього питання.

Ті інвестиції, які вже йдуть сьогодні, не пов'язані з питанням земельної власності. Ми можемо відрегулювати це багатьма нормами, в тому числі й довгостроковою орендою, скажімо, на 90 або 50 років. І жодної загрози для інвестицій це не чинить. Тому я вважаю, що постановка питання в такому контексті штучна, вона не випливає з потреби, з умов інвестування.

На запитання, на що може сподіватися найближчим часом українське село, і зокрема фермерство, породжене минулою Верховною Радою і залишене по суті сам на сам зі своїми бідами та проблемами, Олександр Мороз дав таку відповідь:

— Я можу сказати: і село, і господарства різних форм власності, в тому числі й фермери, можуть розраховувати на увагу до їхніх проблем з боку нової Верховної Ради. Напризволяще нині залишені не тільки фермери, а й усі селяни, сільські мешканці. Думаю, що в законах України ми маємо врахувати потребу стимулювання виробництва в аграрному секторі. Для цього робитимемо все.

Голова Верховної Ради відповів на ряд інших запитань.

Завершуючи прес-конференцію, О. Мороз закликав журналістів до ділового корисного контакту з комісіями, прес-службою Верховної Ради, з ним особисто і запевнив, що завжди казатиме правду, і тільки правду.

Підготував Яків ГАЛЬЧЕНКО.

Співробітництву міцніти

(Початок на 1-й стор.).

Президенти України Л. Кравчук і Туреччини С. Демірель охарактеризували візит Президента Туреччини і підписані в ході його документи, насамперед Протокол про обмін ратифікаційними грамотами до Договору про дружбу і співробітництво між Турецькою Республікою і Україною від 4 травня 1992 року як важливий крок у розбудові двосторонніх відносин наших держав. Виступаючи перед журналістами після переговорів віч-на-віч, Президенти зупинилися на перспективах, які відкриваються між нашими країнами у різних політичних, економічних та інших галузях, підкреслили заінтересованість України і Туреччини у стабільності в Чорноморському регіоні. Вчора Л. Кравчук і С. Демірель провели спільну прес-конференцію, на якій розповіли журналістам про хід і підсумки візиту Президента Турецької Республіки в Україну, торкнулися деяких питань двосторонніх відносин наших країн, міжнародних проблем. Сьогодні високий гість відбув на батьківщину.

Володимир САВЦОВ.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

ВІД ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Верховна Рада України з глибоким сумом сповіщає, що 30 травня 1994 року на 35-му році життя після тяжкої хвороби помер народний депутат України, заступник голови Тернопільської міської Ради народних депутатів КУПЕР Роман Петрович і висловлює співчуття рідним і близьким покійного.

НА СЕСІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

«ПАКЕТ» БЕЗ СЮРПРИЗІВ

Ранкове засідання 31 травня

Першим на ранковому засіданні виступив тепло зустрінутий депутатами Президент Турецької Республіки Сулейман Демірель. Він зокрема сказав, що «турків і українців об'єднує не лише близьке географічне положення, а й історичне минуле... Туреччина і Україна — найбільші країни регіону з багатообіцяльним майбутнім. Туреччина хоче стати надійним другом, опорою і серйозним економічним і торговим партнером України». Президент Турецької Республіки наголосив також, що його держава надає важливого значення питанню територіальної цілісності України.

А потім сесія продовжила роботу з формування робочих органів Верховної Ради. Депутатам роздали попередній список кандидатів на посади голів постійних комісій. І відразу ж до мікрофонів заспішили представники фракцій. Раніше було домовлено про голосування «пакетом». Але тепер декотрі депутати виявили у ньому сюрпризи. Депутати правої орієнтації говорили про те, що у списку недостатньо враховано їхні пропозиції і порушено квоти. Зокрема, у списку більше представників групи «Єдність» та аграрників, ніж передбачалося раніше. Йшлося й про те, що список складено не за професійним, а за партійним принципом, і тому за нього голосувати не можна.

А представники лівого блоку наполягали на голосуванні «пакетом».

З-поміж цього дедалі помітніше вирізнялася й пропозиція голосувати за ту частину списку, де до кандидатур немає заперечень фракцій, а інші кандидатури обговорити, погодити, а вже тоді голосувати за них окремо.

Голова Верховної Ради Олександр Мороз, оголошуючи перерву, закликав депутатів ефективно використати її, провести консультації, визначити свою позицію.

Після перерви депутати більшістю голосів затвердили запропонований список голів постійних комісій.

З трибуни виступив Голова Верховної Ради Олександр Мороз. Він говорив про завдання Верховної Ради та постійних комісій. Далі парламент працював над проектом регламенту ВР, його було прийнято у першому читанні.

Анатолій СОЛОНСЬКИЙ.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення доповнення до Декрету Кабінету Міністрів України «Про податок на добавлену вартість»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Підпункт «р» пункту 1 статті 5 Декрету Кабінету Міністрів України від 26 грудня 1992 року №14-92 "Про податок на добавлену вартість» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., №10, ст.78, №26, ст.281, №34, ст.356, №49, ст.458, №50, ст.471) доповнити словами «а також путівки для відпочинку дітей (крім міжнародних)».

2. Цей Закон набуває чинності з дня його опублікування.

Президент України Л.КРАВЧУК.

м.Київ, 27 травня 1994 року

КРИЗА У ВЕРХОВНІЙ РАДІ: ЗАМОВНИКИ ТА ВИКОНАВЦІ

Такою була тема прес-конференції керівників демократичних депутатських груп і фракції «Народний рух» у Верховній Раді, представлених їх керівниками В'ячеславом Чорноволом, Іваном Зайцем, Віктором Пинзеником, Павлом Мовчаном, яку вони дали в Будинку літераторів.

Відкрив прес-конференцію В'ячеслав Чорновіл. Те, що зараз відбувається в парламенті, він назвав кризою. З перших же днів роботи Верховної Ради в новому складі її лівий фланг, що становить відносну більшість при підтримці окремих депутатів-центристів, спробував узурпувати владу в парламенті. Особливо яскраво це виявилося при голосуванні посад Першого заступника та заступника Голови Верховної Ради. Процедура голосування відбувалася, як у «добрі старі часи» — з порушенням усіх можливих пунктів регламенту. Подібне відбувається зараз і при формуванні Президії Верховної Ради. Комуністи-соціалісти хочуть очолити комісії по забезпеченню свободи слова, взяти під контроль оборону, закордонні справи, боротьбу із організованою злочинністю тощо. Тобто вони відмовляються від практичної роботи в тих структурах, де необхідно показати рівень реалізації програм, обіцяних виборцям. Тим часом прийшли комуністи й соціалісти в парламент на популістських лозунгах, які не збираються виконувати.

В'ячеслав Чорновіл охарактеризував при цьому розклад політичних сил у нинішньому парламенті, виокремивши в основному три фракції: лівий блок, або так звана більшість, що складається з комуністів, демократично-реформістський блок, що об'єднує фракцію «Народний рух», депутатські групи «Державність», «Реформи» та окремих депутатів, котрі не входять ні в які групи й фракції, але голосують разом з правим блоком. І третя сила — центр, який ще остаточно не сформувався, бо окремі групи його переливаються від одного блоку до іншого.

По суті, зазначив В'ячеслав Чорновіл, при формуванні комісій Верховної Ради представники правого й лівого блоків домовитися не змогли. І зараз з боку комуністів-соціалістів робиться спроба звинуватити нас у цьому. Більше того, планується пакетом винести на голосування список кандидатур, запропонованих спікером парламенту, тобто спробувати проштампувати це рішення. Та ми свою позицію будемо відстоювати до кінця. І скликали цю прес-конференцію, щоб спростувати необгрунтовані заяви Голови Верховної Ради про те, що ми зриваємо роботу парламенту. Те, що ми не реєструємося, зриваємо засідання, — то єдиний спосіб захиститися в даній ситуації. І цей спосіб, до речі, використовується в цивілізованому світі, якщо рівні за кількістю фракції не можуть домовитися в парламенті.

Віктор Пинзеник сказав журналістам, зокрема, що депутатська група «Реформи» змушена була не брати участі в реєстрації, і це було не просте рішення. Але вдатися до такого кроку треба було, щоб протистояти обставинам. Адже при розподілі комісій професіоналам-економістам, юристам, що складають більшість групи «Реформи», було запропоновано працювати в комісії по культурі... Тож іншого варіанту поведінки ми не мали. Нас у першу чергу цікавить прийняття окремих рішень, задля цього ми готові йти й на окремі поступки. Але і в цьому розумінні з боку лівих сил не знаходимо, зазначив Віктор Пинзеник.

Павло Мовчан підкреслив, що подібний сюжет, коли фактична меншість оголосила себе більшістю в парламенті, Україна вже переживала. І наслідки цього відомі. Нині спікер парламенту фактично узурпував право говорити від імені так званої більшості, не враховуючи при цьому числа відсутніх депутатів, які мають доповнити склад парламенту після виборів. Ігноруючи рівність можливостей кожної фракції чи групи, комуністично-соціалістичний блок не бажає йти на будь-які поступки. Постійне нав'язування волі так званої більшості, свого бачення програм — це все шлях до реанімації імперії. А стиль роботи Голови Верховної Ради абсолютно ідентичний секретарю парторганізації. Процедуру ведення роботи Верховної Ради відкинуто, регламент нехтується, закони, що регламентують порядок роботи, не беруться до уваги. Ясна річ, що кризова ситуація в парламенті вже є. А вигідно це тим, хто доруйновує Україну, її державність, незалежність. «Ми, представники демократичного блоку, повинні виконувати роль імунної системи, що покликана боронити наш національний та державний організм», — сказав Павло Мовчан.

Іван Заєць зазначив, що, зробивши заявку на силові, ідеологічні та фінансові комісії, комуністи-соціалісти прагнуть забезпечити своє домінування не реформами, а підкоренням собі тих структур, які виробляють ідеологію та політику у суспільстві.

Розглядаючи Верховну Раду як трибок до виконавчої влади, комуністи-соціалісти націлюються й на Кабінет міністрів, на крісло Президента. Але на свою перемогу вони не розраховують до кінця, тому не наважуються взяти всю відповідальність за роботу парламенту на себе.

Керівники фракцій і груп відповіли на запитання журналістів, підтвердили своє прагнення об'єднаними силами протистояти так званій більшості у боротьбі за збереження державності та національної незалежності України.

Людмила БАРАНЕВИЧ.

Життя Рад: вибори 26 червня

ХТО В МЕРИ, А ХТО В ГУБЕРНАТОРИ

Непроста дилема постане перед виборцями Причорномор'я 26 червня. Кому, скажімо, віддати голоси під час виборів голови міської Ради народних депутатів, коли претендентів на цю посаду аж сім? І майже всі — люди у місті знані, поважані. Це — і нинішній мер Леонід Чернега, і його перший заступник Юрій Авксентьєв, і народний депутат України, голова Жовтневої районної Ради міста Едуард Гурвіц, і голова міського комітету з приватизації Олексій Костусєв, і генеральний директор орендного колективного об'єднання «Стальметиз» Валентин Меркачов. Хіба що тільки двоє — декан факультету романо-германської філології держуніверситету Лідія Голубенко та начальник Чорноморського територіального управління Держнаглядохоронпраці України Ігор Сорокін — відомі не всьому місту, а лише тим, хто спілкувався з ними у роботі, в побуті. Та нині, із розгортанням передвиборної агітації, і про них, думаю, багато чого дізнається широкий загал.

Не менш напружена буде боротьба за «крісло» голови обласної Ради народних депутатів, де претендентів стільки ж, скільки і в мери Одеси, — сім. Тут, до речі, «темних конячок» зовсім немає, всі, як мовиться, були в людей на видноті. Руслан Боделан обіймає посаду голови облради тепер, він — народний депутат України; парламентарієм обрано і радника Президента України Валентина Симоненка, який до цього все життя і працював в Одесі, був її мером, очолював облдержадміністрацію. А ще серед претендентів — нинішній представник Президента України в області Владлен Ільїн, його заступник Віктор Лисенко, голова Ради федерації профспілок області Віталій Дудченко, головний редактор газети «Вечерняя Одесса» Борис Дерев'янко, голова колективного сільгосппідприємства «Дружба народів» Іван Дюльгер, який водночас виконував обов'язки заступника голови обласної Ради народних депутатів.

Більшість із претендентів у «губернатори» висунено трудовими колективами області, і тільки двоє — Р. Боделан та В. Дудченко — заручилися підтримкою й громадських організацій. Причому якщо останній — тільки обласної громадсько-політичної організації «Співдружність прихильників соціального відродження», то перший — обласної та міської Рад ветеранів, обласної організації Соціалістичної партії та облкомітету Комуністичної партії України. Сам він, щоправда, безпартійний. Та підтримка з боку партій і громадських організацій дає йому переваги у налагодженні передвиборної агітації.

Утім, вибори є вибори, прогнозувати тут щось напевне було б необачливо. Бо в день їх проведення, пересвідчувалися останнім часом уже не раз, цілком можливі й «сюрпризи».

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

БЛОК КУЧМИ ТЕПЕР НЕ МОНОПОЛІСТ

Здається, блок Кучми, який недавно почав активно завойовувати голоси чернігівців, 12 травня отримав солідного конкурента. Парадоксально, але факт залишається фактом: представники досить різних суспільних прошарків — інваліди, чорнобильці, багатодітні матері, фермери, ветерани, деякі Герої Радянського Союзу, медики, освітяни і... бізнесмени Спілки підприємців області — утворили регіональний блок реформ «Вибір Чернігівщини». На задум його організаторів, для того, «щоб новостворена Верховна Рада України змогла ефективно розв'язувати проблеми виходу держави з кризової ситуації, економічні та соціальні реформи потрібно розпочати насамперед у регіонах». «Вибір Чернігівщини» готовий взяти на себе відповідальність за здійснення конкретних перетворень на Придесенні.

Головою ради регіонального блоку обрано завідувача кафедри мови та літератури Чернігівського педінституту Олександра Бобиря.

Після обрання він дав інтерв'ю «Голосу України».

— Ми об'єднуємося для того, — сказав Олександр Васильович, — щоб виступити активною силою у виборах до місцевих Рад, не дати можливості консервативно-чиновницькому люду зайняти в них більшість.

Програма «Вибору Чернігівщини» цікава, ділова. Інваліди, пенсіонери та бізнесмени боротимуться за поширення приватизації, запровадження приватної власності на землю, а також «безплатне державне медичне обслуговування та платну лікарську практику».

Та все ж, на наш погляд, блокові бракуватиме часу для розгортання своєї структури на місцях. Інформація, що надходить з районів, досить банальна і не слушна для блоку Кучми і новоствореного: трудові колективи сільгосппідприємств масово висувають кандидатами до обласної Ради голів колгоспів. Їх організаційно неформальний блок, без сумніву, має найбільше шансів на перемогу і на подальше визначення регіональної політики.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігів.

Наша зарплата — наші оголені нерви

Поети стверджують, що світом рухає любов. Економісти, цілком погоджуючись із поетами, радять не забувати прозу життя: самим коханням ситий не будеш. Щоправда — то правда: матеріальні статки для кожного з нас — річ зовсім не другорядна. Щодня доводиться зазирати до гаманця і щодня ставити вічне запитання: купувати чи не купувати, чи вистачить грошей до зарплати?

Зарплата завжди була одним з важелів, мотивацією до праці. Світова економічна наука виробила певні пропорції, за яких належить співіснувати зарплаті й собівартості вироблюваної продукції. Тут чітко повинен діяти принцип, згідно з яким і вівці мають бути цілі, і вовки ситі. Здорова економіка не терпить диспропорцій. На жаль, сьогодні в нас економіка хвора, господарський механізм розладнаний. Чинників, які сприяли цьому, — дуже багато. Не витримано також і баланс між зарплатою та собівартістю продукції. Пропонуємо вашій увазі добірку матеріалів, автори яких досліджують, які питома вага зарплати у собівартості продукції і наслідки, що випливають з таких перекосів. Раді будемо отримати і ваші листи, роздуми, пропозиції з цього приводу. Ця важлива проблема не може не хвилювати кожного.

По суті, нині заробітну плату виплачують за залишковим принципом навіть товаровиробникам, її питома вага в собівартості продукції впала до мізерного, вкрай критичного рівня. Де ж вихід?

ЗА ЗАЛИШКОВИМ

Досі не раз випадало чути нарікання освітян, медиків, працівників науки і культури: наші сфери субсидують за залишковим принципом, а звідси й усі фінансові біди — коштів хронічно не вистачає на найпотрібніше, в тім числі й на зарплату. А оце раптом почув таке й від генерального директора Одеського виробничого об'єднання прецезійного верстатобудування «Мікрон» Віктора Арсентійовича Борисенка: на виробництво насіло сьогодні чимало лих, найтривожніше те, що втрачаємо кваліфіковані робітничі кадри, — люди звільняються через вкрай низьку заробітну плату, яку хоча й хотіли б підвищити, та не можемо, бо нараховуємо її, по суті, за залишковим принципом. І повідав директор сумну історію про те, як за реалізовані верстати до підприємства доходить тільки мізерна частка належних коштів, а решту на довгому й тернистому шляху від споживача до виробника беззастережно списують на податки й обов'язкові платежі, за електроенергію та газ, багато ще за що. А з отого залишку, що дійшов, треба все належне для подальшого виробництва придбати, зарплату людям виплатити. Ось і виходить, що на працівника більш як 500—600 тисяч карбованців на місяць аж ніяк не натягнеш. І це — складачеві верстатів з числовим програмним управлінням! А йому ж, поки доручили відповідальну справу, довелося не менш як п'ять років оволодівати нею в бригаді, на других, так би мовити, ролях. Розбіжаться такі кадри — складне виробництво на багато років, вважай, з ладу буде виведено...

В. Борисенко у своїх наріканнях-клопотах непоодинокий. Ось що повідомили представники інших галузей державного сектора економіки.

Регіна КОБЕЛЬ, заступник директора з економіки Одеського комбінату харчових концентратів: У першому кварталі середньомісячна зарплата одного нашого працівника становила тільки 240 тисяч карбованців, питома вага зарплати в собівартості продукції — 3,4 відсотка.

Олена ПИСАРСЬКА, начальник відділу праці і зарплати Одеської швейної фабрики: У нас становище не краще. Середня зарплата — 294 тисячі карбованців, а її питома вага в собівартості продукції — 5,9 відсотка.

Віктор ЧУПРИН, начальник планово-економічного відділу Одеського консервного заводу: Тішитися нічим. Середня зарплата — 293 тисячі карбованців. Її питома вага в собівартості — 4 відсотки. Незабаром новий сезон — хто в цехах працюватиме?

У таких випадках звичайно кажуть: коментарі зайві. Ми, однак, попросили оцінити ситуацію в Головному управлінні з економіки та ринку Одеської держадміністрації. Про це — бесіда кореспондента з його начальником В. ДЕМИДЮКОМ.

— Вадиме Івановичу, в усіх цивілізованих країнах, відомо, передусім поціновується праця товаровиробника. Бо саме від нього — усі блага суспільства. Там частка заробітної плати в собівартості реалізованої продукції нерідко становить 30—40 відсотків, а то й усі 50. Зрозуміло, значно вища вона, зарплата, ніж у нас, і за своєю купівельною спроможністю. А що ж маємо ми? Де та межа, на якій, нарешті, зупинимося?

— Не тільки оптимальну, а й узагалі більш-менш розумну межу ми вже давно, як на мене, переступили. Хоча, очевидно, й на вищеназваних спеціалістами 3—6 відсотках заробітної плати у собівартості продукції (яка має попит, реалізується) подекуди не зупиняться. Ось вам зовсім свіжий приклад безглуздя: на фармацевтичній фабриці отой показник уже впав до позначки менш як 1 відсоток. А люди ж там виготовляють ліки — це і кваліфікація, і відповідальність. Виходить, на роботу йдуть мало не просто за «спасибі». І таких прикладів немало. Я не схильний винити в цьому керівників підприємств — тут насамперед простежується загальнодержавна тенденція. Тенденція вкрай негативна.

— І в чому цей негатив виявляється?

— По-перше, відбувається пряме зубожіння працівників. За даними обласної федерації профспілок, по нашому регіону в першому кварталі цього року вартість мінімального споживчого кошика в розрахунку на місяць сягнула 1,5 мільйона карбованців. У той же час середня місячна заробітна плата у промисловості становила тільки 54 відсотки від цієї суми, в сільському господарстві — 25, на транспорті і в будівництві — 59, в комунальному господарстві — 48 відсотків. Це означає, що люди не тільки майже нічого не купують з промислових товарів, а й просто недоїдають, споживають не вкрай потрібні, а такі-сякі найдешевші продукти.

По-друге, надто низька питома вага зарплати у витратах на виробництво продукції, а отже — й фактично одержувані доходи у карбованцях, підриваючи сімейний бюджет, водночас підривають і основи економіки країни. Візьмемо хоча б такий простий приклад: ще якихось п'ять років тому, коли зарплата висококваліфікованого працівника становила 250—300 карбованців на місяць, він міг на неї придбати, скажімо, холодильника. Тепер така річ коштує 10 мільйонів карбованців. Отже, треба не їсти, не пити, а відкладати зарплату на нього цілий рік, бо середня зарплата працівника промисловості нині — 810 тисяч карбованців. За нашими підрахунками, купівельна

Буцім платять...

Криза купівельної спроможності сьогодні не тільки лягла важким тягарем на підприємства й організації, але й випорожнила кишені окремих людей. Стрімке зубожіння переважної більшості населення викликане невідповідністю росту цін до оплати праці. Якщо ціни на товари народного споживання на Хмельниччині зросли у 200 разів, то заробітна плата за цей же період — тільки у 10.

У першу чергу злидні упали на сім'ї, що трудяться у державному і комунальному секторах виробництва. При обласному коефіцієнті 9,1 процента зарплати до витрат на виробництво продукції у першому кварталі поточного року в усіх галузях ще нижчий рівень — 8,8 та 7,1 процента. І, зрозуміло, висококваліфіковані спеціалісти почали шукати господарів, які платять краще. І такі, хоч і не багато, а є. Так, в орендних колективах зарплата становить 13,8 процента. Ще солідніше цінять своїх працівників у приватному секторі виробництва. Там питома вага зарплати у витратах на вироблену продукцію становить 23,6 відсотка. Однак і орендарі, і приватники, оскільки їх незначна кількість, істотно не впливають на поліпшення життєвого рівня подолян. А тому у переважній своїй більшості вони сердито поглядають на Київ. Ось думки окремих в них.

Іван ДУНЕЦЬ, генеральний директор виробничого об'єднання «Адвіс», президент спілки промисловців і підприємців області:

— Ситуація, що у нас склалася, є результатом стратегічних помилок владних структур. Праця, її мотивація та оплата повинні бути стрижнем, проходити через усі елементи реформ і законотворчих актів парламенту. Однак нехтування правом людей на більш-менш пристойну оплату праці сьогодні не дає можливості керівникам на місцях об'єктивно оцінювати людський труд. Де, хто, коли таке бачив, аби підприємство за карбованець зарплати сплачувало державі майже стільки ж податків? І це крім податків на доход, ПДВ та інших. То де ж візьметься та зарплата?

Володимир НАЗАРОВ, доктор технічних наук, керівник МП:

— Кажуть, українською економікою керує мафія. Якщо це так, то наша мафія несповна розуму. Бо ж пора збагнути, що коли люди будуть жити погано, то настане час, коли мафія вже не сховається від тих людей. І навпаки: коли люди житимуть краще — і мафія більше матиме. Це ж прописна істина.

Не знаю, хто дійсно править бал в Україні, але мушу сказати одне: на проблему оплати праці керівництво держави дивиться у криве дзеркало. Ніде у світі за роботу так мізерно не платять.

Петро МАЛІШ, редактор газети «Майбуття»:

— З приводу зарплати сьогодні справедливо страйкують і шахтарі, і вчителі, і пілоти, і військові... Не страйкує тільки журналістська братія, хоч саме її чи не найбільше обділили владні структури. А на плечі журналіста лягає чи не найважче тягар протистоянь у суспільстві, йому ніхто не гарантує особистої безпеки. Отримує ж за свої митарства такі копійки, що соромно й признатися.

Олександр МАТНЯК, підприємець:

— Схоже, нашій державі не потрібна інтелектуальна еліта, наука завтрашнього дня. От я вчився в аспірантурі КПІ. Та оскільки стипендії не вистачало навіть на харчі (про одяг і мови нема), змушений був припинити навчання. І так учинило багато хлопців, бо ж треба жити. Та все ж таки сподіваюся, що наші державні мужі зрозуміють, що без розвитку науки суспільство може повернутися до мотики.

Олексій ПІДЛІСНИЙ, робітник:

— Раніше, за «соціалізму», жартували: держава створює видимість, що платить, а ми — видимість, що працюємо. Але тепер дожилися, що й того нема. За свою зарплату можу купити хіба кіло ковбаси. Тож якщо з'їмо бараболю, мо' піду жебрати під Верховну Раду.

Михайло ЧЕКМАН, голова Хмельницької міської Ради:

— Думаю, що умисне деформується співвідношення праці і її оплати. Адже світова практика свідчить, що більша частина прибутків спрямовується на оплату праці. У нас — навпаки: держава забирає майже все. Тому нинішній склад Верховної Ради мусив би переглянути концепцію праці й зарплати з урахуванням об'єктивних оцінок. Адже 90 відсотків рівня стабільності у суспільстві залежить від рівня життя і благополуччя людей. А воно у нас сьогодні на межі соціального вибуху. І місцеві органи влади, як би старанно не працювали, цей вогонь не погасять. Тут треба думати гуртом.

Розмову вів **Михайло ВАСИЛАШКО.**

Хмельницька область.

Гіркі овочеві консерви

Щодня маю справу з цифрами. Для сторонньої людини вони нічого не промовляють, а я за ними бачу матеріальний стан об'єднання, життєвий рівень наших трудівників. Середньомісячний заробіток кваліфікованих консервників — 350—400 тисяч карбованців. А хто нині за такі гроші може прожити? І це хоча ми непогано працюємо. А я не раз думав: «А чи варто взагалі працювати?» Міркуйте самі. Заробітна плата на одній баночці маринованих томатів становить у нас 36 карбованців. А в магазині таку баночку продають за 20 тисяч карбованців. Оплата праці у вартісному вираженні однієї умовної баночки овочевих консервів — десь близько 400 карбованців. У той час відпускна ціна однієї умовної баночки з консервного заводу — 6 тисяч карбованців. В магазині вона значно дорожча. Соромно казати, та від правди нікуди подітися: в собівартості продукції, яку випускає наше об'єднання, заробітна плата становить... півтора—три відсотки. Простіше сказати — люди працюють задарма. А як же сім'ю утримувати?

Тому й не дивно, що деякі наші трудівники кинулися в «комерцію». На день-два їдуть до Польщі, купують товар, продають його в Луцьку на ринку. За одну таку поїздку — півтора-два мільйони карбованців прибутку. І не треба в цьому звинувачувати людей. Держава поставила працівників переробної промисловості в такі рамки, що їм стало невигідно працювати на державному підприємстві.

Розпочинається новий переробний сезон. Є в нас відповідне устаткування, кваліфіковані робітники, інженери. Скоро підуть ягоди. Але ми не зможемо купити сировини. Не маємо для цього грошей. Щоб можна було відпрацювати сезон, то нам потрібно хоча би 450 мільярдів карбованців. А кредитів не дають. Ще за минулорічну продукцію, яку вчасно відвантажили споживачам, нам винні 14 мільярдів карбованців. Куди не кинь — всі довкіл боржники. І ніхто не хоче якось до пуття розібратися в цьому хаосі.

Мало того — проблеми ускладнюються. Так, у січні цього року Кабінет міністрів України прийняв постанову про контроль за видачею у 1994 році коштів, спрямованих на споживання, де закладено галузевий коефіцієнт зростання заробітної плати до її розміру в 1990 році. Цей коефіцієнт — найнижчий з усіх галузей народного господарства України, що становить у плодоовочевій підгалузі — 15,87 відсотка. Нас прирекли на жебрацьке існування. Навіть коли б ми і мали гроші, то своїм трудівникам не можемо дати більше, ніж визначено фондом споживання. То хіба в такому разі буде зацікавлення до праці?

Хоч би яка висока відповідальність була в людини, хоч би як вона любила свою землю, але працюватиме добре тільки тоді, коли знатиме, що матиме за свою працю. Даремно працювати, вибачте, і дурень не хоче. Отож наші смачні овочеві консерви поки що — дуже гіркі.

Микола М'ЯЛКОВСЬКИЙ,
економіст виробничого об'єднання «Волиньовоч».

Волинська область.

ПРИНЦИПОМ

спроможність працівників упала за останні роки десь у 5—6 разів. А скорочення попиту (він є, та немає змоги його задовольнити) на товари домашнього вжитку призводить до згортання й закриття виробництв, безробіття й інших лих. І, зрештою, до підриву економічних та соціальних підвалин держави.

По-третє, стихія у формуванні зарплати призводить до зловживань: більше одержує нерідко не той, хто виробляє товари і платить до державної казни податки, а той, хто, скажімо, ті податки збирає чи акумулює гроші товаровиробників. Приміром, у першому кварталі щомісячна зарплата працівника промисловості становила по регіону, як я вже зазначав, 810 тисяч карбованців, а в організаціях і закладах кредитування, державного страхування та пенсійного забезпечення доходи сягнули 2,2 мільйона карбованців. Хіба це нормально?

Одне слово, аналіз ситуації, що склалася, засвідчує значну деформацію принципів організації заробітної плати, а законодавчі й нормативні акти з оплати праці, що нині діють, становище тільки ускладнюють. Бо й справді, ота видимість регулювання фонду споживання (збільшеного в 1500 разів порівняно з 1990 роком) означає тільки, що не можна більше, тобто не можна його перевищувати. А менше? Скільки завгодно. Отож і доходить до безглуздого 1 відсотка.

— То де ж, Вадиме Івановичу, шукати вихід?

— Насамперед варто усім, починаючи з урядових структур, глибоко розуміти суть заробітної плати. Як економічна категорія вона має виконувати три взаємопов'язані функції: відтворювальну, заохочувальну та обліково-контрольну. Відтворювальну функцію має забезпечити мінімальна заробітна плата, розмір якої визначають, виходячи з вартості мінімального споживчого кошика, розрахованого на основі науково обгрунтованих нормативів (а не як є тепер: виходячи з його — цього кошика — забезпечення). Мінімальну зарплату має бути гарантовано працівникові, що виконує роботу найнижчої кваліфікації. А всім іншим категоріям працівників встановлення розміру зарплати маємо здійснювати через коефіцієнти тарифних співвідношень залежно від професійної майстерності, кваліфікації та складності робіт. А для того, щоб розміри оплати праці поставити в пряму залежність від результатів роботи, слід, по-перше, впровадити галузеве нормування праці (що призведе до потреби встановлювати нормативну чисельність працівників, виходячи з обсягів виробництва та наявних потужностей); по-друге, застосувати нормативне нарахування оплати праці, нормативи заробітної плати на одиницю виготовленої продукції. При цьому зарплата виконуватиме і дві інші вищезазначені функції: вона заохочуватиме збільшення обсягів виробництва та даватиме змогу вести облік і контроль з боку підприємців та держави за витратами праці та її оплатою.

Декотрі, може, скажуть: прописні істини. Але ж ми їх, на жаль, забули і тепер за це розплачуємося.

— Нормування праці, нормативна чисельність працівників, нормативне нарахування фонду оплати праці та ще й контроль за цим усім з боку держави — це, здається, уже було. То що — повертатися до старого? А як же ринкові відносини, свобода підприємництва?

— Так, все це нібито й було. Проте я зовсім не за те, щоб сліпо повертатися до старого. Я за те, щоб рівень зарплати відповідав рівневі затрат праці. Тоді буде зацікавленість товаровиробників у збільшенні випуску конкурентоспроможної продукції. А ринок, свобода підприємництва — це зовсім не економічний розбій, не хаос. Згадаймо, скажімо, як здійснили «економічне диво» Японія, Південна Корея: матеріальна зацікавленість безпосередніх товариств, за чим пильно стежили державні органи, там відіграла, поряд з іншими чинниками, вирішальну роль. І ми скоріш сповідуватимемо минуле не в тому разі, якщо застосуємо державне законодавче регулювання зарплати, а коли й далі покладатимемося на безоплатний «ентузіазм трудових мас». На такому ми вже їхали — і ось куди заїхали. Так, сьогодні, коли переходимо до ринкових стосунків, справді не слід відновлювати жорсткий контроль за фондом заробітної плати з боку міністерств, фінансових управлінь, банків, як це було. Бо скуємо маневр підприємців, не дамо змоги враховувати конкретні умови праці й потреби виробництва, заохочувати продуктивнішу й більш якісну роботу і т.п. Але треба жорстко витримувати ту нижню межу, за яку зарплата не може опускатися. Тут, повторюю, «танцювати» варто саме від вартості споживчого кошика. Можливо, слід погалузево встановлювати на якісь періоди й нижні рівні питомої ваги зарплати в собівартості продукції, науково обгрунтовуючи їх.

— Проте підвищення розміру зарплати потягне за собою збільшення її частки у витратах на виробництво, а отже — підвищить ціну товарів...

— Це не повинно нас лякати, адже вплив зарплати на ціну продукції буде все-таки мінімальний, а купівельна спроможність людей зросте далеко більше. За дещо підвищеними цінами купувати товари вони все-таки зможуть частіше, ніж це є тепер. А головне — це заохочуватиме виробництво.

— Отже, щоб піти вперед, слід відрегулювати зарплату. І — успіх забезпечено, криза — позаду?

— Не будемо спрощувати. Оптимальна заробітна плата — лиш один із чинників. І діяти, позитивно впливати на економіку він може лише в комплексі з іншими, не менш важливими. Отож слід, нарешті, розробити реальну програму ринкових перетворень в країні, почати активно здійснювати її в усіх напрямах. А серед перших кроків виділив би все-таки потребу прийняття Закону України «Про оплату праці», який відповідав би вищезазначеним критеріям. Цим невідкладно мав би зайнятися, вважаю, новий склад Верховної Ради України.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

Старі непорядки у нових умовах

Як засвідчив аналіз, номінальні грошові доходи населення області торік порівняно з доходами в 1992 році зросли у 24,3 раза, а реальні, навпаки, зменшилися вдвічі

Окрім кризових процесів в економіці, які вважаються об'єктивними, різке зниження життєвого рівня населення спричинила «далекоглядна» політика нашого уряду. Чи то свідомо, чи через свою некомпетентність і бездарність, з метою збільшення прибутковості, знижували собівартість продукції за рахунок різкого скорочення оплати праці. Хоча цей відсоток і до того був необгрунтовано мізерний. Для прикладу: питома вага оплати праці в затратах на виробництво в народному господарстві області становила 17,6 відсотка у 1992-му і лише 10,2 відсотка — торік. Особливо невтішний показник у промисловості — відповідно 11,5 і 5,7 відсотка. У той час, коли в цивілізованому світі питома вага заробітної плати у виробничих затратах становить, скажімо, 30—40 відсотків, на Рівненщині — гіркі сльози: на Рівненській АЕС цей показник становив 1,7 відсотка, на підприємстві «Дубномолоко» — 1,2, на Корецькому цукрозаводі — 1 відсоток.

За такого скорочення питомої ваги оплати праці в затратах на продукцію годі сподіватися не лише на зростання виробництва, а й на утримання його навіть на сучасному жалюгідному рівні.

...Прийшла нова Верховна Рада, незабаром буде утворено новий уряд. Тому віриться, що старі порядки (точніше — непорядки) відкинуть і народному господарству створять такі умови, щоб воно врешті-решт ожило.

Віктор РУДЮК,
економіст облстатуправління.
Рівненська область.

Бранці замкненого кола

Катастрофічна ситуація склалася на промислових підприємствах нашої області в квітні і на початку травня. Частина з них зупинилася зовсім, решта працює упівсили і лише деякі тримаються на плаву.

Причини такого спаду виробництва видно неозброєним оком. У кожного — на 2—3 мільядри карбованців затовареної готової продукції, яку не беруть споживачі. І не тому, що вона їм не потрібна, а тому, що нічим за неї заплатити. Взяти хоча б саме акціонерне товариство з виробництва сільськогосподарської техніки «Червона зірка». Різними, вкрай потрібними селу агрегатами і сільгоспмашинами «забиті» усі майданчики, робітники трудилися кілька місяців не покладаючи рук, а в результаті підприємство змушене зупинитися на невизначений строк. Згідно з даними обласного управління статистики, наполовину потужності працював у квітні колектив олександрійського науково- виробничого об'єднання «Етал», де середня заробітна плата становила 377,3 тисячі карбованців. Ще гірше становище в олександрійської фірми «Віра-Сервіс», де зарплата вдвічі менша. Та й взагалі питома вага заробітної плати у собівартості продукції за останні два роки зменшилася з 5—6 до 1—2 відсотків.

У великій скруті, хоч як не дивно, опинилися колись передові підприємства з унікальним спеціальним устаткуванням, високими технологіями. Вони, з'ясовується, на цьому етапі не потрібні. А підприємства з універсальним, хай і застарілим, обладнанням, мають можливість швидше перепрофільовуватися на випуск дрібних серій продукції. Що й робить та сама «Червона зірка» зі своїми допотопними верстатами, а сусідня «Гідросила» з її найсучаснішим західним устаткуванням потрапила на мілину. Дарма, що її сучасні гідронасоси, гідростатичні трансмісії вкрай потрібні машинобудівній промисловості і вона може їх випускати не лише для України, а й для закордоння. Але не беруть, бо спад позначається не на одному підприємстві, а на всіх одночасно.

Дуже важливою, гострою проблемою за умов нинішньої кризи є збереження трудових колективів. Найголовніше для підприємств не стіни й верстати, а люди. І те, й інше можна побудувати, купити, а ось висококласного спеціаліста треба готувати не роками, а десятиліттями. Я сам кілька років тому був директором КБ на виробничому об'єднанні «Друкмаш» і знаю, скільки треба часу, щоб випускник вузу став справжнім інженером-електронником. Десяти років не вистачить.

Тому треба всіляко підтримувати намагання керівників відшукати кошти, щоб якось зберегти усіх людей. Бо ж і так на більшості заводів останнім часом кількість науково-технічних працівників зменшилася у півтора-два рази. І якщо хтось із них пішов на ринок торгувати закордонним ганчір'ям або до кооперативу робити у квартирах ліпні стелі, на виробництво він уже не повернеться. Оце наша найголовніша і найстрашніша втрата.

Добре, що на деяких підприємствах, попри вкрай мізерну платню, все ж якось намагаються зберегти науково-технічний потенціал. Хоча б на вже згадуваному заводі чистих металів. Але таких прикладів, на жаль, мало.

Всеволод СОКУРЕНКО,
заступник голови комітету економіки Кіровоградської облдержадміністрації.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

І рада б душа в рай

Кажуть, що риба шукає, де глибше, а людина — де краще, маючи на увазі, що краще там, де більше платять. Ще недавно частка зарплати в собівартості продукції нашого підприємства була трохи більше семи відсотків, нині — 13,9. Півтора мільйона купонів на брата. Але хіба це достатньо? Імпортних чобітків і, тим паче, шуби дружині не купиш.

Одразу напрошується порівняння з розвиненими країнами. Там ця частка значно вища — сорок—п'ятдесят відсотків і навіть більше. Що й зрозуміло, бо мета будь-якого виробництва — не лише виготовити продукцію, а й збути, продати її. Тож сам виробник мусить турбуватися і про купівельну спроможність як суспільства загалом, так і населення зокрема. Та якщо наш електромеханічний завод, приміром, сьогодні платитиме своїм працівникам не менш як сорок відсотків із собівартості, це означає, що відпускна ціна виробів електромоторів — незрівнянно зросте, і їх просто ніхто не зможе придбати.

Бачу два аспекти проблеми. Перший: капіталістичне виробництво майже три століття через муки й економічні кризи торувало шлях до розумних, належних співвідношень цін на товари та оплати праці товаровиробників. Щоб більше платити, мати більші прибутки не за рахунок найманої робочої сили, треба було знижувати інші витрати, які в підсумку становлять собівартість продукції. А ми з витратами, по суті, ніколи не рахувалися — енергетичні та матеріальні надмірності не зупиняли перед метою будь-що насичувати ринок товарами і продукцією. Низькі коефіцієнти використання пального чи електроенергії — байдуже. Матеріалоємкість виробів завелика — нехай. А от людську працю цінували в останню чергу. Уже потім якось «коригували» оптові й роздрібні ціни під купівельну спроможність свого населення, щоб і вівці були цілі, й вовки ситі.

Візьмімо великий завод: з цеху в цех «перехідна» продукція не продається з повним «наваром». Але між собою підприємства за поставки розраховуються з усіма «накрутками». Велетенські корпорації, скажімо, автомобілебудівні, у капіталістичному світі давно перейшли на внутрішні, так звані трансфертні ціни, а потім ділять прибутки, одержані за кінцеву продукцію. Інакше їхні автомобілі коштували б стільки, що не знаходили б покупців. Ми, маючи суспільне виробництво, і тут нехтували інтереси працівника-споживача, належно не цінували його безпосередню працю.

Другий аспект проблеми — технічний та технологічний рівень виробництва. Тут ми також безнадійно відстали, бо теж задовольняємося і надто витратними технологіями, і технологіями, які забагато потребують низькопродуктивної праці. Світові ціни на енергоносії та матеріальні ресурси в нашому випадку, коли хочете, справді обертаються недоцільністю товарного виробництва. Найдорожче, що насправді є, жива фізична й розумова праця, зводиться ледь не нанівець, якщо сподіватися на реалізацію продукції, виготовленої на наших підприємствах.

Утім, я, може, заглибився у складні «матерії», котрі краще від мене розтлумачать тямущі економісти. Як директорові заводу, керівникові трудового колективу, мені, однак, ясно: наша робоча сила дуже дешева, і це образливо. Бо за світовими мірками вона дешева не тому, що наші люди бездарні чи невмілі (навпаки, працелюбні й талановиті), та на заваді спадщина, вельми застаріле й недосконале, відстале виробництво. Тож у рай не пускають учорашні гріхи.

І не уявляю тепер, як економісти можуть радити нам підвищувати питому вагу зарплати у собівартості продукції — отже вище за себе не стрибнеш, потрібно, по суті, створювати принципово нові виробничі потужності, які технічно і технологічно конкурували б з найпередовішими у світі.

Нашому заводові п'ятдесят літ — не такий уже й поважний вік, здавалося б. Причому, 20 років тому завод розбудували на новому майданчику. Але якщо тепер вести мову про ту оплату праці робітників, якої досягли у розвинених країнах, то не бачу іншої можливості, як знести його геть і споруджувати нові потужності...

Іван ПАРХОМЕНКО,
директор електромеханічного заводу.

Дніпропетровськ.

Продиктовано в номер

Рішення Меджлісу кримськотатарського народу

Меджліс кримськотатарського народу прийняв постанову «У зв'язку з небезпекою виникнення збройного кофлікту в Криму». У ній зазначено, що в другій половині травня новообрана Верховна Рада Криму прийняла ряд актів, які грубо порушують право кримськотатарського народу на самовизначення і спрямовані на підрив територіальної цілісності та державного суверенітету України. В їх числі — закон про відновлення конституційних основ державності Республіки Крим, постанови про призначення на посади міністрів внутрішніх справ та юстиції, голови Служби безпеки Республіки Крим, про проходження строкової військової служби громадянами Республіки Крим, про укази Президента України про Головне управління Служби безпеки України в Криму, про Головне управління МВС України в Криму, про управління юстиції Міністерства юстиції України в Криму. Дані рішення, підкреслено в постанові Меджлісу, призводять до різкого ускладнення політичної ситуації в Криму і Україні. Не виключена можливість виникнення збройного (як громадянського, так і міждержавного) конфлікту.

З огляду на ситуацію, Меджліс постановив: усім органам національного представництва і самоуправління кримських татар у своїй діяльності керуватися нормами міжнародного права, Конституцією і законами України, рішеннями Курултаю і Меджлісу кримськотатарського народу; вжити необхідних заходів з метою не припустити протистояння Криму з Українською державою.

Поділ ЧФ: хто кому винен?

За даними експертних оцінок фахівців Мінприроди, Головекоінспекції та відповідних служб Республіки Крим і міста Севастополя, які було зроблено на виконання розпорядження Президента України №110/93 р II від 11.10.1993 р., загальні збитки від можливих економічних наслідків перебування ВМФ Російської Федерації на території України становитимуть 53 мільярди карбованців на рік. Щодоби лише стічних вод з плавзасобів флоту скидається без очищення в Севастопольську бухту 1000 кубометрів. Основним забруднювачем Севастопольської бухти нафтопродуктами є сховище пального ЧФ (в/ч 62709). Забруднені підземні води, грунти, морське дно. Севастопольська бухта сьогодні практично мертва. Її треба очистити від металобрухту: на дні лежать близько 30 кораблів, боєприпаси, запчастини тощо. Третина земель, які займають бази ЧФ, потребують рекультивації. Підземних забруднених вод — 4 мільйони кубометрів. За попередніми експертними оцінками фахівців Міністерства охорони навколишнього середовища, вартість ліквідації завданої природі шкоди внаслідок діяльності частин та об'єктів ЧФ у Севастопольській бухті становить 3 мільярди 432 мільйони доларів США, а по всіх місцях базування ЧФ на території України — 17 мільярдів 160 мільйонів доларів.

Черговий раунд переговорів з поділу ЧФ закінчився безрезультатно. Російська сторона продовжує наполягати на передачі їй берегової структури ЧФ. Вартість всього флоту оцінюється у 5—6 мільярдів доларів, а про екологічний аспект проблеми навіть питання не ставиться. Хто ж кому має платити?

Підприємство «БЕРКУТ» здійснює взаєморозрахунки з державами рубльової зони через систему кореспондентських рахунків АКБ ЛЕГБАНК.

Надає інші фінансові послуги.

Тел. (044) 417-35-24.

Тел./факс (044) 417-42-49.

Шукаємо відповідального! Просто хочеться жити

У той час, коли повноважні особи розв'язують проблеми великої політики, прес-служби перебрали на себе повноваження робити офіційні заяви. Цього разу з надзвичайно тривожною заявою звернулася прес-служба Національного комітету боротьби із захворюванням на СНІД при Президенті України.

Зокрема у заяві звертається увага на те, що останнім часом у донорській службі крові України склалася критична ситуація. Через відсутність діагностичної системи кров більше не тестується на СНІД. Постала реальна загроза інфікувати громадян України СНІДом через переливку крові.

Попри численні телеграми від обласних станцій переливання крові, неодноразові звертання до Президента України Л. Кравчука, в.о. прем'єр-міністра Ю. Звягільського, Тендерного комітету Кабінету міністрів, який, до речі, нехтує навіть Розпорядження Президента України, проблему не було розв'язано.

З огляду на це, прес-служба Національного комітету боротьби із захворюванням на СНІД уповноважена заявити: якщо терміново не буде виділено валютних коштів на придбання тест-систем — Національний комітет знімає з себе відповідальність за безпеку донорської крові та її препаратів щодо поширення ВІЛ СНІДу.

За такої незрозумілої ситуації відповідальність за безпеку громадян України, очевидно, доведеться брати самому Господу Богу. Більше нікому?

Інформація «ГУ».

Суддя дає уроки бізнесмену

В Чернігові у своєму кабінеті арештовано генерального директора Чернігівського приватного інвестиційно-будівельного концерну «Агрис» Юрія Дятлова.

Підставою до арешту стали... слова, сказані в суді Чернігівського району. Як повідомив суддя Володимир Тасун, генеральний директор концерну назвав судовий розгляд його справи «спектаклем», а «членів суду — акторами» і відмовився відповідати на запитання. Ю.Дятлов, посаджений за неповагу до суду на 15 діб в ізолятор тимчасового утримання райвідділу внутрішніх справ, 18 травня оголосив голодовку протесту. Але, як стало відомо з компетентних джерел, йому, очевидно, доведеться відбути строк сповна — до цього інциденту він дещо в іншому плані проявив неповагу до прокуратури.

Успіху тобі, Валерію, і «Чистій хвилі»!

За ініціативою Партії зелених України, Всеукраїнського благодійного культурно-наукового фонду імені Т. Шевченка та української екологічної асоціації «Зелений світ» улітку 1995 року проводитиметься ряд міжнародних природозахисних громадсько-державних акцій у басейні Чорного моря. Це велосипедні, байдарково-яхтові та піші походи вздовж річок, що впадають у Чорне море, під гаслом «Чиста хвиля», а також велосипедно-яхтовий похід навколо Чорного моря під гаслом «SOS — Чорне море». Старти «Чистої хвилі» розпочнуться від витоків річок, фініш — в Одесі. Старт і фініш походу «SOS—Чорне море» — в Одесі.

Мета акції — привернути увагу державних органів, громадських організацій усіх причорноморських держав до катастрофічного погіршення екологічного стану Чорного моря та його басейну, пов'язаного також із наслідками аварії на Чорнобильській АЕС. Водночас надати належного значення необхідності вжиття спільних невідкладних, цілеспрямованих та взаємоузгоджених заходів для запобігання деградаційним процесам і формування громадської думки щодо спільного виживання за сучасних умов.

Перший етап акції стартував кілька днів тому. Від пам'ятника Григорію Сковороді, що на Контрактовій площі у Києві, розпочався самостійний велопробіг киянина Валерія Заславського по Росії, Білорусі та Україні. Шлях у 14000 кілометрів, розрахований на чотири місяці, проляже через Воронеж, Оренбург, Магнітогорськ, Челябінськ, Казань, Москву, Смоленськ, Гомель і знов до Києва з подальшим проїздом уздовж Дніпра, Дністра, Південного Бугу та Сіверського Дінця. Під час пробігу Валерій через місцеві засоби масової інформації розповідатиме за проведення з ініціативи України акції «Чиста хвиля» та «SOS-Чорне море», їх зміст та цілі.

Спонсорами цього велопробігу є американська організація «ISAR» (допомога екологічному рухові Білорусі, Молдови, України) та приватна екологозахисна виробничо-комерційна фірма «Іванов і К» Запоріжжя.

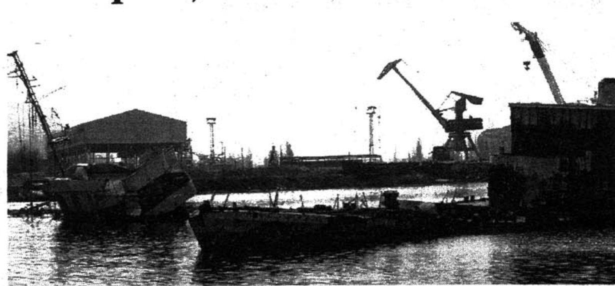

Валерієві Заславському 36 років. Має середню технічну освіту, дійсний член Географічного товариства Академії наук України. Починаючи з 16 років, здійснив 96 походів та мандрівок, подолавши близько 200 тисяч кілометрів.

Попутного тобі вітру, Валерію, успішного пробігу й щасливого повернення до Києва!

Яків ГАЛЬЧЕНКО.

Київ.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Перша українська магнітна картка для таксофонів

З травня 1994 року вперше в нашій країні Утел (Українські телекомунікації) розпочав впроваджувати нові таксофонні картки, виготовлені спеціально для України. Ці картки використовують у карткових таксофонах Утел, що є надійним та швидким засобом зв'язку. Картки мають символічний український дизайн: тризубець на синьо-жовтому тлі, зображення легендарної Либеді, а також князя Володимира. «Завдяки цьому, — зазначив менеджер відділу маркетингу Петро Щербина, — ці картки можуть зацікавити колекціонерів усього світу».

З червня 1993 року Утел розпочав встановлювати в нашій країні карткові таксофони. Сьогодні вони вже змонтовані та встановлені у міжнародному аеропорту «Бориспіль», барах «Piayoffs international» (готель «Либідь») і «Ніка», готелях «Національний» і «Дніпро», «Українському домі», ресторанах «Славута» і «Аполлон», а також у казино «Будапешт».

Картковий таксофон працює за таким принципом — замість готівки використовують спеціальні картки, що купують наперед. На них є магнітна стрічка, на якій міститься інформація про поточну вартість картки. Апарат стежить за тривалістю розмови та постійно подає на дисплей інформацію про залишок грошей.

«Конструкція таксофонів дозволяє змінювати картку, не перериваючи розмову, — підкреслив заступник генерального директора Утел п. Ф. Хіллманн. — За допомогою карткових таксофонів можна користуватися прямим зв'язком з оператором своєї країни. Використовуючи картки та наші таксофони, можна за кілька секунд з'єднатися з будь-якою країною світу. Якість зв'язку гарантовано, бо використовуються пріоритетні (бізнес) лінії. Картки вартістю 10 та 20 доларів США продаються в місцях, де встановлені дебетфони».

УКРАЛИ ЦЕЗІЙ

Це сталося на Миколаївському глиноземному заводі: з приладу, використовуваного у виробництві, зникла капсула з цезієм-137. Хто зловмисники — достеменно невідомо. Це прагнуть з'ясувати слідчі органи, екологи і заводські спеціалісти. За однією з версій зловмисники вийняли капсулу із захисної свинцевої оболонки приладу і, не відаючи, що в ній радіоактивна речовина, тут же, на території заводу, розкрили її. Переконавшись, що нічого цінного немає, викинули капсулу до протипожежного резервуару, у воду. Радіологічний контроль, що його провели після пропажі, засвідчив: саме там тепер найвищий радіаційний фон. Всі місця, де виявлено підвищення радіації, взято під охорону, там відбувається дезактивація.

Найімовірніше, зловмисники працюють на заводі і, очевидно, дістали радіоактивне опромінення. Серед більш як 6 тисяч заводчан з його ознаками виявлено 11 осіб. Трьох, з найбільшою дозою опромінення, відправлено на обстеження до спеціалізованого медичного закладу Харкова. Слідчі з'ясовують як можливу причетність кожного з підозрюваних, так і їхні алібі.

Георгій ВОРОТНЮК.

Миколаїв.

Чорнухинська кочегарка

Як свідчать науковці, на глибині кількох кілометрів на Полтавщині діє підземна кочегарка, яка може давати мільярди калорій тепла. Про це йшлося на науково-практичній конференції, скликаній з ініціативи Інституту геології Академії наук України.

З'ясовується, на території Чорнухинського, Пирятинського, Лохвицького районів, де пролягає один з геологічних розломів у Дніпровсько-Донецькій западині, є дуже потужне джерело підземних термальних вод. На основі буріння ряду глибоких розвідкових свердловин достовірно встановлено: на кілометровій глибині є необмежені запаси питної води 30-градусної температури. Трохи нижче — мінералізована вода. А на 4—5-кілометровій глибині водний розчин досягає точки кипіння і містить у своєму складі йод, бром, інші складники — тож стає придатний не лише для лікування, а й може використовуватися як джерело енергії.

Григорій ГРИНЬ.

Полтавська область.

Як бабахнуло у «Дружбі»

Могутній вибух пролунав минулої неділі у гаражі № 595 кіровоградського автокооперативу «Дружба». Трагедія спіткала токаря виробничого об'єднання «Радій» П. Його «Москвич» їздив на скрапленому газі, а в підвалі зберігалося п'ять заправлених балонів. Один з них розгерметизувався. Коли господар клацнув запальничкою, стався вибух. Ударна хвиля зруйнувала перекриття між гаражами 597—599. Доценту згоріли сусідські «Жигулі», зазнав значних пошкоджень «Запорожець». Вчасно прибулі пожежники врятували «Москвича», витягши його з вогню. А ось господаря не вдалося. Лише через кілька годин спромоглися знайти кран, і, піднявши плиту, витягли труп.

Микола ВОЛОК.

Кіровоград.

Из Киева -- в Америку,
Канаду, в города Западной Европы,
Дальнего и Ближнего Востока через Прагу

Рейсы
осуществляются
из Киева каждое воскресенье и понедельник

Билеты можно приобрести по адресам:
во Львове
-- аэропорт, представительство "ЧСА", тел. (0322) 69-22-70
в Киеве
-- ул. Крещатик 14, представительство "ЧСА", тел. (044) 228-02-96

Ассоциация офицеров запаса Украины

РЕАЛЬНАЯ ПРИВАТИЗАЦИЯ

МДС—ИНВЕСТ

РЕАЛЬНЫЙ ДОХОД

Примем и выгодно разместим ваш ваучер Приватизационный сертификат

Надежность и финансовую защиту ваших сертификатов обеспечивают акции

Акционерного общества

Киевская Русь

Главное помните:

Под «лежачий» сертификат дивиденды не потекут

Заключить договор с МДС—инвест нужно уже сегодня

Чем быстрее — тем весомее ваш доход!

Мы работаем во всех областных и районных центрах Украины.
В Киеве приобретайте акции во всех почтовых отделениях.
Генеральная дирекция в Кременчуге, тел. 6-11-58, 2-45-74, в Киеве — 419-83-08, 295-34-01, 446-52-44, 552-40-68, 450-37-12.
МДС—инвест — оптимальное решение вопроса приватизации!

Официальный представитель ГП «Москвич» (АЗЛК)

Предлагает к реализации со склада в Киеве:

Автомобили
Москвич 2141-S
Москвич 2335 (пикап)

Запасные части
к автомобилям ЗИЛ, ГАЗ, Москвич.
Прицепы к легковым автомобилям.
тел. (044) 561-44-83
561-44-00, 264-74-70
264-74 -42

тел. (044) 263-70-11
264-74-42
тел/факс 264-24-05

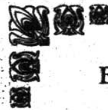

Последний штрих Вашего престижа — реклама в «Коммерсанте Украины». Телефон 267-34-41.

Изучайте иностранные языки заочно на Киевских государственных курсах иностранных языков «ИНТЕРЛИНГВА»

Мы предлагаем:

английский, немецкий, французский, японский, а также украинский языки;

заочную форму обучения, очень удобную для самостоятельной работы над языками;

оригинальные учебные материалы и методики, рассчитанные как на начинающих, так и на продолжающих изучать иностранный язык, опыт и знания наших преподавателей, которые будут гарантией ваших успехов в изучении языка.

Для учителей школ:

у нас работает отделение переквалификации. Если у вас есть высшее педагогическое образование, вы можете получить у нас свидетельство с правом преподавания иностранного языка в школе.

Вы можете получить полную информацию о курсах, послав ваш запрос по адресу: 252032, Киев-32, ул. Ждановского, 88, «ИНТЕРЛИНГВА». Не забудьте вложить конверт с вашим домашним адресом.

Чортківський ремонтно-механічний завод

Виготовляє і реалізує:

пункти газорегулювальні ПГШ-04-05 (400 м.куб/год);

авторефрижираторні кузови 3775 (на автомашини ГАЗ і ЗІЛ-130);

ізотермічні кузови У9109.07 (ГАЗ і ЗІЛ-130);

кузови уніфіковані, автомайстерень (ГАЗ і ЗІЛ-130);

кузови-фургони газових аварійних служб 04;

автофургони ізотермічні ЛУаз-13021;

кузови ізотермічні на автомобілі на замовлення (Камаз, ЗІЛ і др.);

резервуари для охолодження молока ОМ-1500;

холодильні камери ШХН-2, 4, 6 (ємкість в м.куб);

поршневі групи двигунів ГАЗ-21, ГАЗ-24;

колінчасті вали двигунів автомобілів ЗАЗ-968 і ЗАЗ-1102.

Здійснює ремонт:
двигунів автомобілів ГАЗ-51, 52, 53, ГАЗ-21, ГАЗ-24;
компресорів холодильних установок П-110, П-165, П-220;
проводить фарбування автомобілів усіх марок.

Відновлює і реставрує:
колінчасті вали двигунів автомобілів усіх марок;
блоки циліндрів, головки блоків циліндрів карбюраторних двигунів.

Форма оплати — попередня.
Адреса: 283600, Тернопільська область, м. Чортків, вул. Будівельна, 29.
Телефони: (035-52) 2-17-71, 2-35-98;
факс (035-52) 2-18-48);
телетайп 202561 «АВТО».

ЯК «ЗАСВАТАТИ» ІНВЕСТОРА?

Залучення іноземних інвестицій в економіку України — одна з найболючіших проблем на нинішньому етапі. Без сторонньої допомоги, кредитів, серйозних валютних ін'єкцій з боку розвинених країн сьогодні прорив у технології, якості, структурній перебудові, розв'язанні соціальних проблем неможливий. Жодна з процвітаючих нині держав не обходилася без цього. Такий шлях чекає і Україну. Й добре, що ми нарешті усвідомили цю істину. Свідченням цього є прийняття у грудні 1993 року Закону «Про державну програму заохочення іноземних інвестицій в Україну», яким передбачено ряд пільг для охочих внести свої капітали в економіку нашої держави.

Справи бізнесові

Але одне діло прийняти документ і зовсім інше — реалізувати його. Саме з цією метою наприкінці 1993 року було створене Агентство міжнародного співробітництва та інвестицій, яке очолив віце-прем'єр В. Ландик. А нещодавно в Будапешті відкрито Центральноєвропейське представництво агентства.

Чому саме в Будапешті? По-перше, він перебуває в центрі одного із стратегічно важливих напрямів європейського торгово-економічного підприємництва. Тут мають представництва майже всі провідні фірми західних держав. По-друге, Угорщина вже нагромадила значний досвід у згаданій справі, і просто нерозумно не використати його.

Тепер в особі Центральноєвропейського представництва Україна має гідного повпреда, здатного заповнити вакуум. За декілька місяців свого існування тут здійснено велику роботу з підготовки реєстру інвестиційних проектів України, який є не лише первинним документом для іноземних інвесторів, а й ефективною формою зацікавлення їх у реалізації спільних підприємницьких проектів. Для включення до реєстру подали заявки близько 130 добре знаних в Україні об'єднань, промислових та інших підприємств. Переваги надано тим, які підпадають під пріоритети, передбачені Законом «Про державну програму заохочення іноземних інвестицій в Україну». Зокрема це — будівництво морського нафтотерміналу в районі Одеси, освоєння Марковського родовища газу та видобутку шахтного метану на вугільних родовищах Луганської області тощо. Свої пропозиції для занесення в реєстр представили і такі відомі об'єднання, як «Електронмаш», «АвтоЗАЗ», комбінат «Запоріжсталь», концерн «Електрон», Дніпропетровський машинобудівний та Харківський тракторний заводи.

Тут у читачів може постати цілком резонне запитання: «А чому підприємство не могло саме запропонувати іноземному інвесторові власний проект без участі представництва?» Звичайно, могло. Але тоді його керівникам самим доведеться оббивати пороги західних фірм чи інвестиційних компаній, «проштовхуючи» проект. Причому на Україні досить погано знаються на світових стандартах оформлення бізнес-документів. Цього можна уникнути, довіривши справу Центральноєвропейському представництву, яке має свої відділення в Нью-Йорку, Лондоні, Брюсселі, Тель-Авіві, окремих містах України, в т.ч. Дніпропетровську (тел. (0562) 47-76-81), Ужгороді (03122) 4-25-26).

Прикметно, що представництво пропонуватиме західним інвесторам не один проект (як це робило б саме підприємство), а одразу понад сто. І не одному потенційному капіталовкладникові, а кільком десяткам. А це багато збільшує реальні шанси для обох сторін зрештою знайти найприйнятніший варіант.

Що ж потрібно, щоб «засватати» інвестора? Найперше, звернутися до будь-якого філіалу представництва з інвестиційною заявкою для включення до вже згаданого реєстру. За домовленістю кваліфіковані фахівці допоможуть розробити належний бізнес-проект, нададуть відповідні інформацію та консультації, за потреби здійснять технологічний супровід запропонованих програм аж до підписання інвестиційних контрактів. Щодо цього в представництві можна одержати й сучасну методологічну літературу. Крім того, установа забезпечує зв'язок, зокрема проведення переговорів між партнерами. А в разі потреби надає можливість попрацювати в Будапешті представникам української сторони, створивши їм усі умови. Докладніше про все можна дізнатися безпосередньо в Центральноєвропейському представництві: Будапешт, вул.Дорожмої,156, тел.(36-1) 251-25-90, факс (36-1) 163-26-76.

Коментар Надзвичайного і Повноважного Посла України в Угорщині Дмитра ТКАЧА:

— Так звані постсоціалістичні країни Європи у реалізації економічних реформ пішли багато далі, ніж Україна. Утворився своєрідний дисбаланс — вони рушили, а ми ще й не почали. На жаль, ще не вдалось, хоч як билися, створити ефективну систему взаємовідносин суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності. Немає поки що й органу, який узгоджував би і цілеспрямовував цю справу, образно кажучи, «женив» наші підприємства на західних партнерах. Цю функцію певною мірою взяли на себе бюро торгового радника в Угорщині та щойно відкрите Центральноєвропейське представництво. Воно вже має ділові зв'язки з інвестиційними партнерами в багатьох країнах, володіє інформацією, залучило до співпраці досвідчених фахівців. Якщо використаємо його потенціал хоча б на кілька відсотків, принесемо Україні велику користь.

Микола ГОРВАТ.

Будапешт.

Подробиці

ЗАКОН ПРО КОРДОН Є. НЕМАЄ САМОГО КОРДОНУ

Парламент Молдови ухвалив Закон про державний кордон, на відсутність якого майже 2 роки нарікали прикордонники. Останнім часом молдово-румунський кордон дедалі більше ставав коридором, через який на захід Європи переправляють наркотики, зброю, намагаються пробитися в пошуках кращої долі вихідці з Південно-Східної Азії і всілякий злочинний елемент.

Через відсутність правових норм кордон фактично залишався «прозорим», а на його порушників чекало в гіршому разі вислання за межі республіки — в Україну, Росію. Невдовзі їх знову затримували тут же, і рух по колу тривав.

Молдова має кордон з двома державами — Румунією і Україною. Але якщо молдово-румунський кордон чітко позначений, бо був державним в колишньому СРСР, то з Україною до останнього часу залишався адміністративним. Ухвалений парламентом закон, хоча й надав їй офіційного статусу, все ж чітко демаркаційну лінію не провів. Міжурядова молдово-українська комісія нині її окреслює. Але, за словами спікера парламенту П. Лучинського, це справа, що потребує часу.

Депутати від фракції Народного фронту привернули увагу парламенту до проблеми «Дунайського трикутника» — 800 прикордонних метрів Дунаєм, поблизу міста Рені. На цей трикутник розраховує Молдова, яка планує збудувати тут порт і тим відкрити собі вихід до Чорного моря. За свідченням міністра безпеки Молдови, це питання обговорюють на відповідному міждержавному рівні.

Світлана ЧАЛА.

Кишинів.

Продиктовано в номер

Парламент непростий, як і все суспільство

(Початок на 1-й стор.).

Є в нього недоліки, є й переваги. Зокрема та, що Верховну Раду нині нелегко поділити на дві групи, які протистоятимуть одна одній. Існування, умовно кажучи, лівих, правих і центру дає можливість під час розв'язання важливих питань консолідуватися, знаходити оптимальні рішення. Тобто, за словами глави парламенту, після завершення формування комісій розпочнеться конструктивна робота.

О. Мороз також повідомив, що за його оцінкою президентське правління в Криму не вводитимуть. Кримську проблему потрібно і можна розв'язувати в конституційному руслі, без силових методів.

Щодо ядерної проблеми в Україні, то буде ухвалене рішення, яке задовольнить усе світове співтовариство. Але й підштовхувати нас на шляху до без'ядерності не слід. Навпаки, наголосив О. Мороз, Україна перша обрала шлях до без'ядерного статусу і їй, окрім гарантій, потрібне економічне сприяння, а не підштовхування. Те саме стосується проблеми закриття ЧАЕС. Голова Верховної Ради України відповів і на інші запитання дипломатів.

Дуайєн дипломатичного корпусу в Україні, італійський посол В. Сурдо, зі свого боку, побажав плідної роботи першому демократично обраному парламентові України. У зустрічі брав участь міністр закордонних справ А. Зленко.

Ігор ГРУШКО.

Подробиці парламентських виборів в Угорщині

Як уже повідомлялося, впевнену перемогу на виборах до парламенту країни здобула Соціалістична партія Угорщини — 209 місць. Другими фінішували вільні демократи — 70 мандатів. Нині правлячий Демократичний форум задовольнився 37 місцями. Далі йдуть — Незалежна партія дрібних господарів — 26, Християнсько-демократична народна партія — 22, Союз молодих демократів — 20 місць. По одному кріслу в парламенті вибороли Союз аграріїв та Партія підприємців. Коментуючи підсумки виборів, Президент країни А.Гьонц наголосив, що громадяни керувалися, насамперед, двома прагненнями: щоб держава не розкололася на два табори — бідних та занадто багатих і водночас на дві території — Східну та Західну Угорщину. Головне тепер — досягти національного консенсусу, сформувати коаліційний уряд, налагодити конструктивну співпрацю різних партій і громадських організацій, вважає угорський Президент.

Бомба для Президента

«Ретельно організованою диверсією, спрямованою проти незалежності республіки», — назвав чеченський Президент скоєний замах на його життя. Дж. Дудаєв вважає, що за цією акцією стоять сили, які виступають проти деякого потепління в російсько-чеченських відносинах. А сам теракт стався минулої п'ятниці. Коли президентський кортеж їхав дорогою між двома селами, було висаджено в повітря «жигулі», що стояли на узбіччі. Дж. Дудаєв не постраждав, але загинули чеченський міністр внутрішніх справ, його заступник та водій, які їхали в іншій машині. Вибух був такої сили, що після нього утворилась вирва глибиною понад 2 метри й діаметром 6 метрів.

За повідомленнями наших власних кореспондентів і зарубіжних інформагентств.

Спорт

Збірна знову — в центрі уваги

Учора на заміській базі профспілок у Пущі-Водиці під Києвом зібралися найсильніші футболісти України. Головний тренер національної команди Олег Базилевич і його помічник Микола Павлов викликали на цей збір, який почався вчора, таких гравців: воротарів — Тяпушкіна, Воробйова; захисників — Лужного, Шматоваленка, Леженцева, Сака, Беженара, Попова, Дірявку, Букеля; півзахисників — Ковальця, Максимова, Михайленка, Литовченка; нападаючих — Шкапенка, Леоненка, Скаченка.

— Яка причина вашого зібрання! — запитав я О. Базилевича.

— Третього червня в Софії проведемо товариський поєдинок із збірною Болгарії. Для господарів, які проводять останній збір перед відльотом на чемпіонат світу до США, цей матч — остання домашня репетиція. А для нас чудова нагода здобути необхідний досвід на високому рівні. Адже в складі суперника гратимуть усі найсильніші, зокрема, такі зірки, як Стоїчков, Костадинов та інші.

— На неділю заплановано черговий тур чемпіонату країни, то, може, у зв'язку з матчем збірної станеться перенесення!

— Ні. Не всі матчі переноситимуть, а тільки три: на 6 червня — «Нива» (Вінниця) — «Нива» (Тернопіль), на 7 червня — «Динамо» — «Металіст» і «Темп» — «Дніпро»...

Учора наша команда провела тренування, працюватиме і сьогодні, можливо, на Республіканському стадіоні. А завтра спеціальним рейсом вона вилетить до столиці Болгарії.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

«Пробіг під каштанами»

Старт у цьому захоплюючому і веселому 5-кілометровому пробігу дав представник Президента України в Києві Леонід Косаківський. До речі, він же вручив призи переможцям, коли всі зібралися гуртом у барі «PLAYOFFS INTERNATIONAL» в готелі «Либідь».

Так-от, цього разу на трасу пробігу вийшло близько 300 учасників віком від 9 до 81 року. Зрозуміло, що тон задавали досвідчені професіонали, які входять до складу національної збірної України з марафону. Але переможцями, немає сумніву, стали всі учасники. До речі, серед них було багато іноземних громадян. Всім вистачало призів — вимпелів, чудових майок з емблемами, повітряних кульок, разом випили «море» пива і «пепсі-коли». І головне — посміхалися одне одному, щиро спілкувалися. А погомоніти було про що людям, які пропагують здоровий спосіб життя.

— Наша участь — чудовий приклад для всіх, — сказав переможець пробігу, майстер спорту, член збірної України, 28-річний прапорщик українського війська Ігор Осьмак. — Переконаний, що наступний «Пробіг під каштанами» збере ще більшу кількість учасників.

Слідом за Осьмаком фінішували: Сергій Романчук (Біла Церква) та Андрій Гладишев (Бровари). У жінок трійка призерок була така: Ніна Анікієнко, 35-річний майстер спорту, яка представляла Український державний університет фізичного виховання і спорту, Олена Пластиніна (Ужгород), Валентина Шустовицька (Київ).

Нарешті, ще раз назвемо організаторів — рекламну компанію «DIALLA COMMUNICATIONS» та управління з фізичної культури і спорту Київської міської держадміністрації.

Віктор СТАНКЕВИЧ.

З потоку повідомлень

Баскетбол. Вигравши і третій матч серії «Плей-офф» національного чемпіонату у клубу «Київ-Баскет» — 112:106, спортсмени київського «Будівельника» стали переможцями серії — 3:0 і зберегли за собою звання чемпіона країни. З цим успіхом ми вітаємо тренерів: Хромаєва, Гуревича, Шальнева, гравців — Чернова, Костко, Перегуда, Молчанова, Яйла, Харченка, Журавльова, Холопова, Потапенка, Приходька, Окунського, Половка.

Срібні медалі — у «Київ-Баскет», який минулого року виступав ще у першій лізі.

Футбол. Першість країни. Перша ліга. «Хімік» (Житомир) — «Динамо-2» — 0:4, «Хімік» (Сіверськодонецьк) — «Дніпро» — 2:0, «Сталь» — «Динамо-2» — 2:1, «Нафтовик» — «Карпати» — 3:0, СБТС — «Закарпаття» — 5:0, «Норд-АМ-Поділля» — «Скала» — 0:0, «Кристал» — «Прикарпаття» — 2:2, «Ворскла» — СК «Одеса» — 0:0, «Десна» — «Евіс» — 2:2, «Хімік» (Житомир) — «Металург» — 2:0, «Поліграфтехніка» — «Артанія» — 5:0.

ГОЛОС України

Засновник — Верховна Рада України.
Видавець — Президія Верховної Ради України.
252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в.о. заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), І. ГРУШКО, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, Б. СИДОРЕНКО (заст. головного редактора), А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

♦ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
♦ Рукописів не повертаємо.
♦ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КП № 1 від 18.09.1990 р.

♦ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець. ♦ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій. ♦ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.
Індекс 60955.
Тираж 325245.

Комбінат друку видавництва «Преса України».
252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311101.

Газету набрано і зверстано в комп'ютерному центрі «Голосу України».